

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmintetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Janosi-utca 35., illetve Kispást-tér 4. sz. alatt
R Vozary Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetési pénz-, hirdetés-, nyiltér- és egyéb felszólalások.

Hirdetési díj:

Egy háromhasábos petisors terfoglata 6 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Janosi-utca Czékora-fele házában, nem különben minden hazai pósthivatal. Az előfizetési pénzek legzélszerűbben posta-utalvány uján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Vasuti balesetek.

Azon katasztrófa, mely a mult hét szombatján a magyar államvasut feledi állomása közelében lejátszódott s melynek részleteit alább közöljük, mélyen megrázta nem csupán a szerencsétlen áldozatok közvetlen hozzátartozóit, hanem mély részvétet ébresztett mindazoknál, kiknek szívében a humanizmus egy szikrája ég.

Az embereket nemcsak a közös örömeik, az élvezetek, hanem a közös szenvedések is összekapcsolják. A baleset, mely tegnap mást ért, érhet holnap bennünket, és ez a tudat a részvét mellett, a megdöbbenés érzetét is felkelti nálunk.

A holtaknak mi sem fáj többé, az élőknek azonban kötelessége gondoskodni azon eszközökről, melyek hasonló esetek ismétlődését meggátolni képesek.

A vasutak ellen, kiépítésük első idejében, sok volt az ellenszenv azon balesetek miatt, melyeket előidézték. Ezeknek száma akkor aránylag több volt mint ma, s ha a vasutak által összeállított statisztikának hinni lehet, jelenleg kevesebb ember sérül meg vagy veszti el életét a közlekedés modern módjai mellett, mint egykor a szekerek és eszák fénykorában.

Angliában, az óriás forgalom dacára, igen kevés a baleset, s ha előfordul is, a nagy közönség nyugodt lehet, mert többnyire a vasutak alkalmazottjait éri.

Előfordul mégis. A legnagyobb katasztrófának, mire emlékezünk, épen Nagy-Britannia volt színhelye.

Fönn Skóciában, a festőgyáiról híres Perth város közelében ömlik a Tay folyó a tengerbe. A szélesre kitágult torkolaton egy több ezer méter hosszú vasuti hid vonul át. E hid egy verőfényes nap délelőttjén a rajta áthaladó gyorsvonat sulya alatt összeomolva, a vonat a tengerbe hullt és elveszett utolsó egerével együtt.

A közvélemény méltó fölháborodással követelte a hanyag mérnökök megfenyítését, és azok el is vették jutalmukat, azóta a hidon új baj nem is történt soha.

A vasuti balesetek nem szükségszerűek, kelendő intézkedések mellett elkerülhetők, de nem elég, hogy a vasutak közegei megtegyenek mindent, az intézkedések sikere jó részben a közönség magatartásától függ. Mulasztás vagy bűnösség a vasuti tisztviselőket — úgy látszik — ez esetben sem terheli. Ezen tényt, s a folyton növekvő, erősbülő forgalom igényeit tekintve, nem is jut eszünkbe a jelen incidens alkalmából új gyámkodó intézkedések fogantatását követelni. Nálunk és Ausztriában német mintára ugyis eléggé gondoskodnak a közönség biztonságáról, eléggé gyámság alatt állunk s ennek kiterjesztését épen a közönség érdekében nem kívánjuk.

Ha az egyesek nagyon megszokják a gyámogatást, a hatósági közegek örökösét, s mindenütt jelen levő policzia oltalmazó karjait: elszoznak lassanként attól, hogy saját eszük után, saját lábukon járjanak.

A vasuti hatóságok tegyenek meg mindent, hogy a balesetek, melyeket az egyén megelőzni nem bír, elháríttassanak. De más részről a közönség könnyítse meg ezen munkát az által, hogy kitanulva az utazás technikáját, melyre ma mindenkinek szüksége van, ne támasszon nehézségeket, ne sodorja veszélybe önmagát akár figyelmetlenség-, akár negédeségből. — Ha kellő éberséggel, gondoskodással és előrelátással fog mindenki eljárni, akkor igazán ritkán fognak oly gyászos esetek előfordulni, mint az, mely maig is izgalomban tartja nálunk a kedélyeket.

Egy híres nemzetgazda a vasutakat a nemzet órájának nevezte, mert megtanítja a polgárokat az idő becslésére, rendre és pontosságra szoktatja őket. Mindezek oly tulajdonok, melyre

mindnyájan reá szorulunk, s melyek boldogulásunk föltételét képezik.

E mellett megtaníthatnak bennünket éberségre, előrelátásra, segíthetnek megszerezni azt a hideg vért és nyugalmat, mely nem utolsó kelléke annak, ki az életben is fölfelé akar haladni.

A londoni földalatti vasut egyik állomásán, a Farringdon-utczában, naponta 350—60 vonat megy át, mindemellett baj éveken át nem igen fordul elő, London és New-York kikötőjében százával czirkálnak a hajók, bárkák és esónakosok, de mindenik tudja a maga útját, megteszi a maga kötelességét s így kevés a baj, még kevesebb a szerencsétlenség.

Nem szükséges tehát, sőt elkerülhető, hogy a mi csekély forgalmu pályáink véráldozatokkal tegyék magukat értékesebbé, s ha a közönség levonja a következtetést maga számára ezen szomorú esetből, ez nem igen fog egyhamar ismétlődni.

A modern élet megköveteli az egyéntől a nagyobb éberséget. Ez alkalmatlan lehet eleinte, de megszokottá válik később, s az életrevaló emberek beletalálják magukat azon új viszonyokba, melyeket megváltoztatni úgy sem áll módjukban.

Kishonti esperességi közgyűlés.

A kishonti ev. esperességi közgyűlés folyó hó 6-án kivételesen Rimaszombatban tartott meg. S a mi épen feltűnő volt, az érdeklődés sokkal nagyobb mérvű volt, mint bármikor Rimabrézón, ezen gyűlések eddigi rendes helyén. Maga a nyustyai egyházközség, mely eddig a rimabrézói esperességi közgyűléseken rendesen csak az egyházfelügyelő, lelkész és tanító által volt képviselve, 40 tagot küldött ki, kik erős phalanxot képeztek ép úgy mint a tiszolezi egyházból Dr. Daxner Samu vezetése alatt megjelent mintegy 20 képviselő. Különböző érdekek hozták őket be s együtt is lármáztak, zavarták a gyűlést, mignem kénytelenek lettek a vesztett esatartást ott hagyni.

Mert ezen gyűlés egy véremlékű esatához hasonló volt. Sok tekintetben a legzajosabb megyei választó gyűléseken is túltett. Csodálkozva bámultak is ezen autonómiai éretlenségen a gyűlésen városunkból nagy számban megjelent más felekezetteliek is. Szemtanui voltak azon évtizedes harcuknak, mely esperességünkben a két párt között évtizedek óta — sokszor a legnagyobb elkeseredéssel — folyik, a melyből azonban eddig mindig egy autonómia-hű magyar párt győzedelmeskedett a volt pentalistákkal szemben. Így volt ez tegnap is, s reméljük, hogy az igaz jó ügy ezentul is tapintatos vezérelt mellett — ha lassan is — de terjedni és győzni fog.

Ezen önkénytelenül is tollamba jött reflexiók után lássuk ezen zajos gyűlés lefolyását a helybeli tágas ev. templomban.

Alig hogy az ének és ez alkalommal Kemény Lajos osgyáni ev. lelkész által mondott megható imából álló szokásos istentisztelet befejeztetett s mielőtt még a gyűlés elnöke is megszólalt volna, felszólt dr. Daxner Samu tiszolezi ev. egyh. felfüggesztett felügyelő tót nyelven s a gyűlés megtartása és érvényessége ellen írásban is óvat akar emelni. Ezen szokatlan fellépés, melyet csak a nyustyai küldöttség tagjai támogattak, nagy mebotránkozást idézett elő. — A gyűlés tagjai nem engedték Daxnert szóhoz jutni, követelték, hogy az elnök beszéljen, Daxnertől a szót vonja meg és utasítsa rendre: de biz a nagy láрма- és ordítózásban elhangzott az elnöki szó is. Tiszolez és Nyustya fanatizált hívei terrorizálni, illetve a gyűlés megtartását lehetetlenné tenni kívánván, tovább zajongtak, a biggadtabb rész hasonlóképp visszaautasította azzal, hogy nem engedte Daxnert szóhoz jutni s követelte az elnök meghallgatását. A két párt egyes tagjai között is éles szóváltás indult meg, szóval az ingerültség és zavar tetőpontját érte el. Daxner végre belátván, hogy szóhoz nem juthat s ezéjét el nem éri, felszedte a magával hozott nagy esomó irást s tüntetőleg távozott. Követték a tiszoleziak s követte Nyustyanak Migalecz-párti része mintegy hatvanan, ugyszólván a gyűlés fele, de azért a gyűlés megtartását ez nemcsak nem zavarta, hanem elősegítette s később a lármázó tüntetők is, mint egy vert had egyenkint, visszavissza szállingóztak, csak Daxner Samu maradt magához következetesnek.

Ényyi baj és küzdelem után megnyitotta Ruthényi Béla esperességi felügyelő a gyűlést, indokolva annak Rimaszombatba áttételét a rimabrézói templom fallétszárnyainak folyamatosan levő újítási munkálata által, mely miatt a gyűlés ott megtartható nem volt. Alig hogy befejezte, felszólt Markovics Pál azért, mert a gyűlés nem Rimabrézóra hivatott össze, megtámadja az espe-

rességi elnökséget s törvénytelennek kívánja nyilváníttatni a gyűlést az egyh. rendezet 94. §. alapján. Bodiczky és Migalecz támogatják, míg Fábry János, Balogh E. és Institorisz Endre felszólalásai az indítványozók által kívánt szavazás elejtetett s ismételt megkezdés után a főesperesi jelentés a zaj lecsillapulta után olvasható lett.

Ebből kiténik, hogy a ev. esperességbeli egyházak és iskolák legnagyobb pártfogója: a rimamurányi salgótarjáni vasműegyesület, több iskolát felszerelt a gömörmegyei magyar közművelődési egyesület. Melegen emlékezik meg jelentéstevő főesperes Rudolf trónörökös elhunytja, Groó Vilmos tanfelügyelő királyi tanácsosi kiténteséről, kiterjed továbbá a tiszolezi egyház felügyelő felfüggesztés- és a nyustyai lelkész-választásra.

A jelentésnél is meg lett támadva az elnökség, de elvégre is tudomásul vétegett.

Az egyházi épületek biztosítási díjaiból a „Foncière” társaság visszafizetett 20 százalék a kerületi árvaházra fordíttatni s a Luther-társaság és a theologiai szakkönyvtár pártoltatni rendeltetett.

Az egyházkerület felhívására kívánja az esperesség, hogy minden gimnásiumnál külön hitoktató alkalmaztassék, de az egyházak megterhelhetése nélkül.

A zsinatnak 1891-ben tervezett megtartása ellen 9 egyház szavazott 7 ellenében.

A családkönyvek terbe vett vezetésének kérdésénél ismét kitért a vihar. Markovics Pál újból vetette fel a mult évi jegyzőkönyv hitelesítési kérdését s indítványozza, hogy az most hitelesíttessék.

A főesperes ezt tárgyalannak mondja, mivel a a jegyzőkönyv már hitelesítve van. Markovics személyes kérdésben felszólal s elégtételt kíván. Mindkét oldalról tett erősebb kifejezések, melyeket itt visszaadni nem akarunk, nagy hullámokat vertek fel, míg nem a világi elnök tapintatos rektifikálásával a nyugtalan kedélyeket lecsillapította s a családkönyvek vezetése — elég hibásan — elejtetett a többség által.

A gyámintézeti jelentés felolvasása után bejelentette a Hamaliár Károly és Glauf Pálból álló elnökség visszalépését. Megmaradtak azonban, miután külön gyámintézeti istentisztelet és közgyűlés megtartása határozottat el.

A zöld asztal körüli nagy hullámok lecsendesedtek a közebednél, mely a legkedélyesebben folyt le a városkerti kioszkba.

Délután a dekanális jelentések tudomásul vétele után tárgyalattott a nyustyai egyház Krizsán-párti 77 egyén által benyújtott kérvénya, melyben a választásból püspökileg kizárt egyén megválaszthatását esetleg a túróczyi esperességhez való csatlakozásukat kérik. Migalecz vezetése alatt most már ismét tömegesen jelentek meg, habár délelőtt már elbucszunk egymástól. Nyomban olvastattott azonban 105 nyustyai által benyújtott ellenkérvény.

Miért is ezen ügy megvizsgálására Kubinyi Aladár, Marton János, Markovics Pál, Bodiczky Mihály és Hanesz Jánosból álló bizottság küldetett ki.

Az esp. közgyűlésnek jövőre Rimaszombatban leendő megtartását tárgyzó indítvány az egyházközségekhez leküldetik azzal, hogy a mostani rimabrézói gyűlések megtartása, esetleg azoknak Rimaszombatra áthelyezése vagy vándorgyűlés ügyében nyilakozzanak.

Egy másik indítványra: házszabály készítésére Fábry János, Groó Vilmos, Glauf Pál, Kemény Lajos és Bodiczky Mihályból álló bizottság küldetett ki.

A Brassóban tartandó egyházkerületi gyűlésre kiküldettek: Medveczky Sándor, Kubinyi Gusztáv, Zachar Gusztáv, Terray István, Groó Vilmos, Kubinyi Aladár, Liszkay János, Fábry János, Liszka József, Institorisz Endre, Marton János, Glauf Pál, Kemény Lajos és Reguly Pál.

A gyűlés folyamán kívánatosnak említette Bodiczky Mihály egy kerületi biztos kiküldését a mi esperességi gyűléseinkre. Valóban nem lenne felesleges gyűléseinkbe több autonómiai érzéket, parlamenti illemet — ha rendkívüli módon is — behozni. Sok gyűlésen vettünk részt, de a tanácskozás ily primitív menetű, folytonos akadékoskodást nem tapasztaltunk sehol. Még a kortesgyűlések is ennél különbek, az elnökség s egymás iránt nagyobb tisztelet tapasztalható. Reméljük, ez nálunk is mielőbb bekövetkezik.

A nagyrőcei fürdő megnyitása.

A százbérezű Gömör legkiesebb és legvadregényesebb völgyeinek egyikében, a szép Murány völgyben, Széchy Mária híres várának közelében, egészséges és szelímentes helyen, eseregdező patak mellett, árnyas erdők között építette fel N-Rőce r. t. városa fürdőjét, hogy vasas vize. ózonos levegője meggyógyítsa a beteget, felüdítse a lábbadozót, gyönyörködtesse és kellemesen lássa el a turistát. E fürdőnek megnyitó ünnepélye aug. 3-ik és 4-ik napjain folyt le, ez ünnepély, mely a megye történetében, életében nevezetes momentumot képez, méltó arra, hogy meggyenkben ismertté legyen, s azt hisszük szolgálatot teszünk vele, ha lefolyását közöljük.

Augusztus 3-át a műkedvelő társulat által rendezett ünnepélyek tölték ki. — Szinre került: „A Szabin nők elrablása” című vígjáték, oly díszes közönség előtt, minőt nagyon rég vagy aligha láttak a műkedvelő társulat állandó színpadjának, illetve termékek falai. Az előhelyeket csaknem kizárólag hölgyek foglalták el, nem maradt ülvő hely üresen sehol e nagy teremben.

Maga az előadás valóban mintaszere volt, a szereplők mindegyike kiváló rutinonál, nagy hatással játszott. Minden egyes jelenlevő lelkesedéssel emlékszik azon kellemes órákra — dacára az óriási hőségnek, — melyet a színházban töltött, s általános a meggyőződés, hogy ily műkedvelői előadást még nem látott közönség egy sem. Az előadást ismerkedési est követte a városi vendéglő alsó helyiségeiben, kitünő ételek s pompás zene tettek ezt élvezetessé. Az első toasztot az estélyen Rőzei István mondta a „megjelent kedves vendégekre;” Stefancsok K. polgármester a műkedvelőket, Tomesányi László kir. író Hámos képviselőt, Mirka államfőnök és Hámos László képviselő Stefancsok Károly polgármestert és Rőzei István igazgatót ültette. 2 óra felé járt, midőn a kedélyes ismerkedési estélyről elszólt a közönség azért, hogy a másnapi ünnepélyen megújult erővel részt vegyen.

Már kora reggel (aug. 4.) mozdúrrogások ébresztették fel N.-Rőze város lakóit és vendégeit, jelezvén, hogy érkezett ama nagy nap, melyre oly régen készült, melyet oly igen várt N.-Rőze város társadalma, s az élénk részvét tanúsága szerint nemcsak N.-Rőze városa, de megyénk közönsége is. — Tíz óra felé vonult ki a közönség részint kocsin, részint gyalog zenekísérelt mellett a fürdőbe. Csodálkozásának adott kifejezést, midőn a díszes fürdő épületet, a gyönyörű parkot, mely övezte, megpillantotta. Az emelkedett „Károly” esernyőbe kúrtal adott jelre a rendezőség bevezette a közönséget, hol Mihalik Dezső, a fürdőkezelőség elnöke, az ünnepély vezetője, Nagy-Rőze város utolsó évtizedeinek történetét olvasta fel, mondotta el költői nyelven a fürdő építésének lefolyását, annak környékét és helyét ismertette. Felolvasása társzánkban megjelenik. Ezt disztornázás követte, mely disztornázást a nagy-rőzei lelkes fiatalság rendezte. Örömmel és valóban büszkeséggel láttuk a fiatalokat e kiváló sportban annyira kitűnni, hogy bár sajnós, de ki kell jelenteni, miszerint hazánkban ily mutatványokkal csak circeuban, orpheumban s erkművészeknél találkoztunk, de műkedvelőknél nem. A rőzei fiatalság e mutatványai példányszerűek voltak, szinte fájlaltuk, midőn a rendezőség a banquethez hívott s nem gyönyörködhettünk tovább ügyes, szép és meglepő tornaszatukban.

A banquet 200 teretű volt. Férfiak és hölgyek egyaránt részt vettek benne s ez az oka, hogy kedélyességében páratlan volt. Az ételaport nem közöljük, de annyit egész bátran állíthatunk, hogy annak minden fogása izletes volt, épen úgy mint a különféle borok, melyeket a fürdőkezelőség bocsátott kedves vendégei rendelkezésére. Palócz Kálmán kitett magáért, kitünően játszott az ebéd alatt. Az első toasztot Mihalik Dezső mondotta a hölgyekre, s annak két kiváló képviselőjére Bornemisza Lászlóné és Hámos Lászlóné ó nagyságaikra. Hámos László Mihalik Dezsőre, Stefancsok Károly Fáy Gusztáv főispán és Bornemisza László alispánra emelte poharát. Palánszky, Dobsina városa ügyésze városának közönsége nevében ültette Stefancsok Károly polgármestert. Hubay Miklós a rőzei fürdő vizét humoros toasztban köszöntötte fel, s aztán folyt a toasztok árja. — Délután Nagy-Rőze város kedves és szép leányai a magyar kisedővő részére bazárt rendeztek s az általuk összehordott uzsonnát adták el nyájas mosolygás közt, s a jótékonyezérra 88 frtot hoztak össze. 7 órakor kezdődött a táncestély, a tánczrend legyező alakú volt, épen olyan volt a műkedvelő-társulat színlapja is, ezekből mindegyik hölgy kapott egyet-egyet a nap emlékeül. Az első négyest 64 pár tánczolta, a jékedv általános volt. A gyönyörűen feldíszített fürdőt, parkot és táncz helyiséget lámpák és lámpionok világították meg, ezek költői és ábrándos világításánál a legkedélyesebb mulatság fejlődött ki, oly kedélyes, hogy ez még a rőzei mulatságoknak is koronáját képezte. A szünetre 11 órakor kezdődött. Pompás tűzijáték gyönyörködtette ezalatt a közönséget. Az emelkedett helyen lévő Károly-esernyő teressé a hölgyek színes fényfelvételük megvilágítva, majd az egész park magnesium fényfelvételét világították ki. Tündéri látvány volt ez! A park sétányai, fenyvesei vakító fényben usztak. Ezt kövacsora követte. E vacsora alatt megható szavakban esztelte Terray Gyula főesperes Stefancsok Károly polgármester érdemeit, ennek méltatásául, bizalmuk és barátságuk jeléül Groó Vilmos kir. tanácsos és tanfelügyelő és Törköly J. nevében egy babékoszorut nyújtott át neki. — A kövacsora után folyt a táncz kivilágos virradtig s a mulatságnak csak a reggeli 6 óra vetett véget.

Oly szép közönséget, milyen e megnyitáson megjelent, alig látott Nagy-Rőze. A notabilitások közül jelen voltak: Bornemisza László alispán, Hámos László képviselő nejjével, Borbély Lajos a rimamurány salgótarjáni vasműegyesület vezérigazgatója, Dr. Szabó Samu megyei főorvos, Podhraczy Endre, Kubinyi Gusztáv, Latinák Rudolf és Frigyes stb. stb.

Megjelentek továbbá Rimaszombat, Dobsina, Jolsva város képviselői, kik örömmel üdvözölték a testvérvárost monumentális intézménye megnyitását. — Oly szép hölgykóroszoru volt itt együtt, milyen csak hazánkban gyűlhet össze. Jelen voltak: Hámos Lászlóné Berzétéről, Nagy Samuáné Budapestról, Neogrady Lajosné, Illés Gézné Jolsváról, Tomesányi Lászlóné Tornallyáról, Erőssy Samuáné, Dr. Kalebrenner Hugoné, Schmer J. né a Garam völgyéről, Patmay Adolfné Késmárkról, Drazsenovich R. né Kassáról, Niernsee Józsefné Losoncziól, Özv. Takácsy Károlyné, Rősch Frigyesné, Kolbenheyer L. né a Rimavölgyéről, Tahy G. né, Szlabejné, Hrké, Danisné a Murány és Ratkó völgyéről, Molitorisz I. né, Tóth E. né, Mihalik D. né, Heinecz F. né, Perjessy L. né, Lovassy S. né, Csaszkoézsiné, Hering S. né, Csenka A. né, Pour E. Kallina J. né, Adriányi Ernőné, Ocskay J. né, Matúsch E. né, Szolgovits F. né, Greiner L. né, Pilz O. né, Madarassy G. né, Michalek L. né, Halassy Gy. né stb. stb. Nagy-rőzeiről. Jelen voltak továbbá: Neogrady Irén, Illés Vali és Hedvig Jolsváról, Kalebrenner Ema és Irén, Schmer testvérek, Erőssy M. a Garamvölgyről, Molnár Irénke Brassóbról, Illés Iona Budapestről, Basilides Anuska Jolsváról Gólniczky Vilma, Lojko Olga, Erpf testvérek, Villiger Tullia, Greguss testvérek, Ferjencsik Gi-

zella, Maklary Gizella, Hrk Emma, Gaber Mariska, Szlovovszky Gizella, Murány, Ratkó Rimavölgyéről, Papszász testvérek, Pour testvérek, Tóth testvérek, Mihalik Margit, Molitorisz Irén, Szift Anna, Hrenesik Ida, Halassy Irén, Göllner Berta, Adriányi nővérek, Luceze Rózsika, Reuss, Vali stb. stb. És még nagyon sok, kik a nagy tömegben elkerülték figyelmünket. Ez ünnepély nagyon, de nagyon sokáig fog emlékében maradni mindazoknak, kik ez ünnepélyen részt vettek. Kl.

A jánosii katasztrófa.

Szőrnyű esemény tartja még ma is általános igaztottságban egész megyénket ama rémitő szerencsétlenség által, mely folyó hó 3-án szombaton délután 2—3 óra között a jánosii vasuti megállóhely és Feled állomás között két tevékeny, munkás, köztiszteletben és szeretetben részesült férfiú életét kioltotta. A borzalmak közeli hatása alatt, melyek ez eseményből kifolyólag lelkünk megzúrtak, alig vagyunk képesek ez iszonyu tragoedia részleteit mindenben híven reprodukálni, mert lelkünk elszorult minden esekély emlékére a borzadalmas katasztrófanak.

A rimaszombati állomásra Feledről déli fél 1 órakor érkezvő egyes vonat a fentemlített napon annyira tul volt utassal és áruval terhelve, hogy vontatására két gőzgép volt szükséges. Ezek egyike Rimaszombatról délután 2 órakor egy szerkocsit tolvá maga előtt, visszatérőben volt Feledre. A gépen a mozdonyvezető ült és Ginovszky Lajos feleli állomásfőnök. Mikor a jánosii és Feled között lévő ivánfalai átjárónál — mely híven a feled-tiszolzei vonal slendrián berendezéséhez — korlátal nincs elzárva, — megérkezett a gép, már állítólag 4 szekér várakozott a gép elhaladására, s köztük Alexay István simonyii molnár, ki maga tartotta a gyeplőt s mellette jó barátja Osváth István simonyii ref. lelkész, a hátsó ülésben pedig a kocsiis ült. Minden valószínűség szerint a mozdony zajától megriadt lovak — akadály hiányában — megugrottak s ép azon szerencsétlen pillanatban értek a pályatestre, mikor a mozdony. — E pillanat leirhatatlan.

Egy óriás roppanás következett, s mikor a szétdarabolt szekéren tul néhány ölnyite a mozdony megállott: vérfagyaláló látvány tárult a jelenlevők elé. A pályatest két oldalán két szétmerezangolt s még vonagló hullá feküdt: egyik Osváth István lelkész, kinek feje törzsétől elválasztva néhány lépésnyire arczszal lefelé borulva, — a másik Alexay István molnár, kinek teste három-négy darabban külön vonaglott. Mindenfél véres vér: itt egy kitulult fél szem, amott az arcznak egy leszakított darabja, ismét más helyen öt véres újj, egy fél lábszár, borzalmas harmóniában tanuskodtak a rettenetes vérengzésről.

Rövid néhány percz alatt száz meg száz ember tolongott az iszonyatos esemény véres színhelyén, de a két áldozat általános ismert, szeretett és tisztelt egyénisége mindenkiben oly határtalan megdöbbenést és iszonyt keltett, hogy valóságos fejtelenség uralkodott a tömegben. Végre megérkezett Ruzskay Gyula jánosii ref. lelkész, ki szintén mindkét áldozatnak benső barátja volt, s bár visszafojthatatlan zokogás közben, mégis intézkedett a teendőkről. Megjelent a hely színén gróf Almásy Arthur járási szolgabíró is, és jegyzőkönyvet vett fel a történetkről. Majd örült fájdalomtól gyötörtetve rohant a már leterített hullákhöz Alexay molnár felesége, férjének hullájá mellett eszméletlenül összeomlott. Osváth nejjét értesíteni sem merték a borzasztó eseményről, mert negyedik gyermekével áldott állapotban lévén, a hír végezetes hatása lehetett volna. Azután koporsókat hozattak Rimaszombatról, s a két összeszedett hullával egy végtelenül gyászos menetben érkezett meg a tömeg Simonyiba, az áldozatok lakhelyére.

A két özvegyen és árván maradt család 2 napon át tartott fájdalom kitérőseit emberi szavakkal esetelni merő lehetetlenség volna csak megkísérlemi is. S eltekintve attól, hogy a két férfiú valamint családjuk az egész környék osztatlan tiszteletét és szeretetét bírták, különösen Simonyi község értelmes, művelt népe valóságos rajongással csüggött ifju papján, Osváth Istvánon, kiben az igaz vallásosság, a papi hivatás ideális betöltésének mintaképét, egyházi fejét, s Alexayn, kiben az alkotmányos idők beálltától fogva folytonosan egyik erélyes politikai vezérét tisztelte, szerette és becsülte. — még a kevésbé közelállók is az őszinte, igaz fájdalom s megdöbbenés és részvét példátlan nagyszámu kifejezéseivel árasztották el a két korai ravatalt.

Hétlőn délelőtt — augusztus 5-én — tartott meg a temetési szertartás. Már a kora hajnali órákban valóságos népvándorlás özönlött Simoniba a környék minden tája felől. A megye egész ev. ref. lelkészi kara — csaknem teljes számban — képviselve volt, s a mintegy 3—4 ezer főny szomorú gyülekezetben tudósítónk ott látta: Bornemisza Istvánt, a kerület országos képviselőjét, ki a koporsókra gyönyörű koszorukat helyezett, továbbá Balogh Samu budapesti kir. adófelügyelőt, Sárközy Imre komáromi törvényszéki bírót, Fáy Barnabás, Czibur Pál, Sárközy Gyula, Hevessy Bertalan, Hanvay Aladár, Somoškegy Agoston, Baksay József, Farkas Gyula földbirtokosokat, Baksay István és Bodor István főgymn. tanárokat, Nagy Pál esperest, s Terhes Pál és Balogh Béla lelkészeket s még számos megyei notabilitást. — Alexay fölött a háznál Kupay Dénes lelkész, a sirnál S. Szabó József karezagi főgymnasiumi tanár s lapunk munkatársa moudtak gyönyörű beszédeket, míg Osváth István lelkész koporsójánál Ruzskay Gyula jánosii lelkész meghatottságtól remegő hangon töle megszokott tartalmas beszédet, s a sirnál Vathay László rimaszécsi lelkész emelkedett szellemű, költői képekben gazdag gyönyörű beszédet mondott.

Magunk részéről mély megilletődéssel és részvéttel jegyezzük fel e borzasztó napok szívrendítő eseményeit. Megsemisülői láttunk két munkás, közhasznú életet s özvegyen maradni két családot, kiknek bizonytalan jövőjét kilencz ártatlan árva fogja megosztani. — Lelkünkben csaknem megrendül a hit a gondviselés iránt s végtelen elkeseredés fakad azon intézmény lelkiismeretlen vezetése ellen, mely e szörnyű eseménynek leginkább okozója volt. Mert nem késünk kijelenteni, hogy bármily momentumokból állította össze a végzet eme szörnyű tragoediát, ily iszonyatos eredményvel

nem állanánk ma szemközt, ha a vasutnak azon átjárója a szokott sorompóval el lett volna látva. Ismerjék be hibájukat a hatalmasok és igyekezzenek legalább az által enyhíteni a két áldozat családjának mélyeséges bánatát, hogy jövőjükrol megfelelően gondoskodjanak.

E zézből különben a megyebizottsági tagok körében élénk mozgalom indult meg az iránt, hogy egyrészt a gómöri vasutvonalak slendrián berendezésének javítása sürgettesék, másrészt pedig, hogy a mostan lefolyt katasztrófa ártatlan áldozatai legalább megközelítő értékű kárpótlást nyerjenek.

Megjegyezzük végezetül még, hogy egy országos nagy lap az „Egyetértés” — valószínűleg tévedésből — a valóságban egyáltalán nem meg felelő tudósítást hozott a katasztrófaról. Az „Egyetértés” jóhiszeműsége ugyan szerintünk kétségsbe nem vonható, de tudósítója ez egyszer nagyon hibásan volt informálva. Osváth-ot ugyanis Eperjessy-nek írja: — továbbá azt állítja, hogy az áldozatok egy nagy rétségen hajtottak át, hol közlekedési ut nem lévén, vasuti átjáró sem lehetett. — holott köztudomású — hogy az illetők egy igen nagy forgalmu közlekedési uton haladtak, melyen vasuti átjáró is van, azonban korlát nélkül, s ez volt főoka a katasztrófanak. — Alexaynak esze ágában sem volt az nap esikókat vásárolni, annál kevésbé tanítani, mert hónapok óta járt azon a két lovon, melyet ő sajátkezűleg hajtott e szomorú alkalommal is. Végre téved a tudósító az áldozatok családi viszonyaira nézve, mert Alexay nem volt özvegy, hanem nős és öt gyermek atyja s Osváth lelkész igaz, hogy boldogan élt imádott ifju nejjével, de három leánykájukkal együtt, kiknek legidősebbje hat éves. — Azért reflectálunk mindezekre, mert kétségtelen, hogy e katasztrófanál a főhiba a vasuti igazgatóságé, s ha mindenféle híresztelésekkel tévutra akarnék vezetetni az igazságszolgáltatás, lesz gondunk rá, hogy ez meg ne történhessen.

A katasztrófa további fejleményeit élénk figyelemmel fogjuk kísérni, s egyelőre elvárjuk az illetékes ténnyezőkötől, hogy szigorú vizsgálatot indítanak az ügyben, és a jogrend, méltányosság, igazság és humanizmus követelményeikhez képest elutasíthatatlan köteleességeiknek eleget fognak tenni.

Helybeli hírek.

Serki Szabó Józsefet, főgymnasiumunk egykori jeles növendékét, iskolánk tavalyi derék helyettes tanárát, kiről nem régt azt irtuk, hogy a tanári alapvizsgálatot szép sikerrel tette le, s a ki több fővárosi tudományos és szépirodalmi lapba magvas cikkeket írogat, hiteles forrásból nyert örvendetes híruink szerint, a karezagi jönevű ev. ref. gymnasium tanárává választották meg, még pedig egy szívvel-szájjal. Tiszta szívvel örvendünk a derék ifju előhaladásán, a karezagi iskolának pedig gratulálunk a szerencsés választásért, mert legjobb meggyőződésünk szerint jó erőt nyert a karezagi intézet Serki Szabó József tehetséges és törekvő ifju emberünkben.

A vasutak új aerája szokatlan forgalmat idézett elő állomásunkon is. Népes csapatok lépik el a pályaudvart, tolnak 10—12-en egy hat, nyolcz személyre szabott kupéba. Gyönyörködnek az új jegyekben, a szokatlan zivajban s a pályaudvar szingazdag élénkségében. A forgalom zöme az alsó állomások felé irányul, de Tiszolze felől is sokan érkeznek. Az első öt napon a Rimaszombati állomásról közel ezerkétszázan utaztak el, s mintegy 900-an érkeztek: úgy hogy ha ez így foly, a forgalom egy év alatt több mint 100000-re emelkedik! A növekvés tehát nálunk többszörösen nagyobb, mint Budapestben. Azt hisszük azonban, hogy sem a meglévő helyiségek nem lesznek elegendők, sem a jelen személyzet nem lesz képes ezen munkának huzamosabb időn át megfelelni. Ez utóbbiak kitérőseit eddig is esodáltak, idomoságuk pedig teljes dícséretet érdemel, de ez így még sem tarthat soká. Az utazók ma még kényelmesen tanulnak a hársak alatt, de ha az ősz és tél beköszönt bizonyos, hogy a rimaszombati s még kevésbé a feleli vendéglőnek is használt helyiségek, nem lesznek képesek befogadni az utasok százait. Künn hagyni pedig őket csak mégsem lehet.

Megjelent a rimaszombati, államilag segített alsófoku ipariskolának 1888—89. évi értesítője, melyet Törköly József igazgató állított elő ügyes kézzel. Az első cikkben Paál Gyula figyelemre méltó módon irt az alsófoku ipariskola fontosságáról. Meglátogatta az év évfolyamán az intézetet Dr. Bernáth István, országos főfelügyelő. Az iparos növendékek munkakiállítása és vizsgálata, mint már említettük, szépen sikerült. Volt 4 tanár, 3 hitoktató. Az előkészítő osztályban volt 61, az I-ső osztályban 62, a II-ban 58, a III-ban 32. Bizony nehéz feladat volt a jeles tanerőknek ily népes osztályokban oly szép eredményt felmutatni, kivált olyan intézetben, hol mint rendszeren szokott történni, a körülmények miatt vásott növendékek is találhatók, kiket már fejelemzni is igen bajos. A 215 növendék összesen 32-féle mesterséget tanult. A következő tanévre szóló értesítést különösen ajánljuk az inastartó gazdák figyelmébe.

A vonalszakasos utazásra való utitaska már szintén kapható városunkban, Lőfkovics Lipót díszes üzletében. Ilyen zóna táskában meglehetősen sok tárgy fér el, s a ki utazás közben külön, legkevesebb egy fit viteldíjt nem akar fizetni, annak jó ilyet vásárolni. Ennek a táskának a mérete épen annyi, a mennyit az újabb utazó szabályzat a vonat kocsiába bevinni megenged.

Vármegyei ujdonságok.

Szepeesi József volt nagy-rőzei plebános helyére, kit megrongált egészsége miatt egyelőre rendelkezési állapotba helyeztek, a roznyói püspök a süvetei r. kath. plebánia administratorát nevezte ki.

Nagy Pál gómöri ev. ref. egyházmegyei esperes Tornallyáról értesíti az érdekelteket a következőkről: „A gómöri ev. ref. egyházmegye legközelebbi közgyűlésében kimondotta, hogy őszi közgyűlést csak abban az esetben fog jövőre tartani, ha ennek tartását a körülmények mulhatatlanul megkövetelik. Az egyházköriület a konventi jegyzőkönyv 84. és 85. pontjaiban foglalt ügyeket, véleményezés, illetve intézkedés végett az egyházmegyékhöz utasítván, az egyházmegyei közgyűlés tartásának szüksége beállott. Ennek folytán a f. év aug.

26. Az egyházmegyei közgyűlés leszen Tornallyán, melynek tárgyai: 1. A fentjelzett jegyzőkönyvi pontra készített bizottsági munkálat felülvizsgálata s határozatai erőre emelése; 2. Az egyházi javakkal való elbánásra s elszámolásra vonatkozó bizottsági javaslat tárgyalása s végleges megállapítása; — 3. Az egyházak szavazattöbbségével megválasztott két papi tanácsbírónak, névszerint Szkarosy Gusztáv horkai és Csabay Pál balogi lelkészeknek — eskütétel mellett való székfoglalására. Az egyházmegyei közgyűlés a nevezett nap d. e. 9 óráján kezdődött, délelőtt befejezést nyert. Az egyházmegyei tisztviselői a gyűléstartás alapjából ellátásban részesülnek. — Tornallya, 1889. július 23. Nagy Pál, ev. ref. esperes.

A községi erdőknek állami kezelés alá vétele a földmívelési miniszterium s megyénk között folyt tárgyalások befejezése után tényre válván, az államilag kinevezett három erdőtiszt, az ügyek átvétele céljából megyénkbe érkezett. Egyelőre azonban az átvétel a miniszteriumnak azon időközbeni intézkedése folytán, hogy a tagosításnál legelőként kihasított erdőterületek az állami felügyelet alá nem tartoznak — hálásztást szenved. A többi erdőterületek tulajdonosainak költségei ugyanis ily módon föltöbbé főlzaporodván, a megye ezek leszállítása végett megkereste a miniszteriumot, választ azonban ez ideig nem nyert.

Iskolai értesítés. A sajo-gömöri polgári iskolában a jövő iskolai évre vonatkozó felvételek és beiratások szeptember hó első napjain tartatnak. — A polgári iskola I-ső osztályába oly tanuló vétetik fel: a) ki életének 9. évét betöltötte; b) kinek az elemi (nép) iskola negyedik osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassága van s ezt vizsgálat után igazolja. — Bármely osztályba bevehető minden oly tanuló, ki koránál fogva az általa kijelölt osztályba beillik s előkészütlenségéről vizsgálat után bizonyosságot tesz. — Oly tanuló, ki a középiskola valamely osztályában egy vagy legfeljebb két tantárgyból elégtelen osztályzatot nyert (bele nem számítva a latin és görög nyelvet) szintén felvehető a polgári iskola megfelelő magasabb osztályába. ha azon tantárgyakból, melyekből elégtelen érdemjegyet nyert, a kir. tanfelügyelő engedélyével, sikeres vizsgálatot tesz. — Minden tanuló tartozik fizetni: beiratásdíjat első idejövetelekor 1 frt, tanodai tőke gyarapítására 2 frt, fapénz címén 1 frt, iskolai szolgadíj 50 kr., tandíj 6 forint, mely szegénysorsu tanulóknak az igazgatósághoz intézett kérvény folytán el is engedtetik. — A polgári iskola IV. osztályát végzett tanuló átélphet: a) tanító-képezdebe, b) kereskedelmi iskolába, c) közép ipariskolába, d) az országos minta rajziskolába, e) a m. kir. honvéd-tiszt-képző iskolába, d) a cs. és kir. hadapród (cadet) iskolába. — Azon tanuló pedig, a ki a polg. iskola VI. osztályát végzi, mehet: a) gazdasági intézetekbe, erdészeti iskolákba, az állatorvosi közép intézetekbe. Lehet központi, törvényszéki, megyei kezelési állomásokon hivatalnok, alkalmazhatatja magát a nem kincstárilag kezelt posta-távirдавасуti kezelési állomásokon. Lehet községi és körjegyző. — A szülők, mielőtt gyermekeiknek szállást fogadnának, forduljanak az alólírotthoz, ki megfelelő elhelyezésről gondoskodik. Tisztességes jómódu, értelmes polgári családnak 6—7 frt havi fizetés mellett teljes ellátást kaphatni. A gyermekek szeretetteljes gondozásban részesülnek s a től ajkuk ősmagyar városunkban rövid idő alatt tanulnak meg magyarul. — Azon t. szülők, kik től vagy német vidékről eserebe kívánják adni gyermekeiket, vagy kiknek bármi tekintetben bővebb felvilágosításra volna szükségök forduljanak alólírotthoz. Sajó-Gömör, 1889. augusztus 1. Bencze Samu, igazgató.

A dobsinai jégbarlangban a látogatók száma aug. 2-áig 751-re rug. tavaly volt e napig 781, tehát csak 30 czal több, mint az idén. Ez apadás oka egyfelől a gyöngye természetben másfelől, a párizsi kiállításban keresendő. A barlang fölfedezése óta 30174-re szaporodott a látogatók száma. Lehet, sőt valószínű, hogy a vonalszakaszos utazás e különbséget még busásan pótolandja.

A zóna és a vállalkozás. Az új tarifa új életet hozott Várgede mohos falai közé is. Kirándulók lepik el a fürdőt és számuk, dacára a primitív berendezésnek, emelkedőben van. Természetesen sok a panasz, kevés a megelégedett vendég. A közbirtokosság „intéző körei” hálára köteleznék le a közönséget, ha fürdőjüket legalább azon színvonalra emelnék, hol Stoosz, Feketehegy stb. állanak. Ennek lehetősége kizárva nincs. pártolás pedig, mint a jelen mutatja omlának Eöven. Kérdés azonban, vajon a compossessorátus ósdi intézménye képes lesz-e megfelelni e modern feladatnak. Egy részvénytársaság, melynek eszméjét szelöltették városunk társas körében s a melybe bele vonatnának a mai birtokosok is, a mely beruházásokra elég pénzzel rendelkeznek, legjobb expediensnek látszik előttünk. Értéket adna az elhanyagolt fürdőnek, kedvelt üdülő és gyógyító helyet teremene Rimaszombat, Losonez, esetleg Miskolcz és a főváros nyaralni vágyó lakóinak is. A dolog mindenesetre érdemes arra, hogy egyelőre ha nem teszünk többet, legalább gondolkozzunk róla.

Elgázolás. Bada András kraszkói lakos — állítólag — felügyelet nélkül legelő 1 éves csikóját a vonat f. hó 2-án Rimabánya és Rááh között elgázolta.

Agyonuzatott. Kvetko János dorkin, murányhoszszurédi illetőségű Liker kobótelepi gyári munkás f. hó 2-án vasérez által agyonuzatott. Nevezett rendes foglalkozási időben esti 6 órákor munkába állott s a gyárban mint vasérez toló foglalkozott. A vasérez tartályokban van felhalmozva, melyből — arra rendelt nyílason át boesáttatik a toló kocsikba. — Midőn a vasérez a tartály nyílásán fenakad, felülről — mozgatóval által kell indításba hozni. — Daczára annak, hogy ily felülről mozgatóval folytán, már többször fordult elő szerencsétlenség — egyes munkások vasérez által beszorotván, — daczára hogy a tartályra felmenetel — egyes munkásnak — eltiltva volt, Kvetko felment egyedül s bizonyos, hogy ezen működése közben omlott reá több metermázsányi vasérez. — Eltűnését csupán — részére vacsorát hozott — neje vette, illetve vétette észre esti fél 8 órákor. nagy keresés után a tartály tetején egyik fapapucsát találták fel, s 10 óra előtt sikerült holttestét kiszabadítani a vasérez tömeg alól.

Hát még mi fog megtörténni a Feled-tiszolczi vasúti vonalon? Nem elegendő a jánosi-i nagy katasztrófa, a mai számunkban közölt esikő elgázolás esete, de már a vasúti vonatvezető személyzetben a vas. — A Rima-

szombatból — Tiszolcra f. hó 5-én délben menő vonat jegybélyegző kalauza Hercegg, Rimabréző község mellett, a nagy hőség — de valószínűleg a nagy számban utazott — aratók, — gőzétől elszedülve, a középsőbességgel haladó vonatról leest. Jobb karja megfigyelése céljából a kórházba szállították.

A ratkói kisdodova javára f. hó 16-án jótékony-czélú táncmulatság rendeztetik, Kövi községből is vettünk értesülést, hogy ott, három czélra f. hó 25-én czéloztatik nyári táncmulatság rendeztetni.

Vegyes hírek.

Kegelet a Tompa Mihály emlékének. Feketehegyen, Szepesmegye déli részén, hol a Kárpátok magas bérczei szelid hajlásu, lombos erdejű hegyekké változnak, kegeletes emlékkünnepet tartottak a napokban, a midőn a Tompa Mihály mellszobrát leplezték le. A Zsemlehegygyel szemközt levő völgyoldalban a Vaspatak felett terül el a kies telep, a hová elment 1866-ban a már akkor beteges költőnk Tompa Mihály is, hogy az örökzöld erdők árnyékos pihenőhelyein szüneteseit feledje s tovább álmolja regéit. Napok hosszán menyegző a bájós természet ottani szépségein, hallgatta a ferencesek rejtelmes suttagását, a esiesergő madár énekét, s innen vitte el magával a türelmet további szenvedésének elviselésére. — Feketehegy azóta sokkal nagyobb és népesebb lég- és vízgyógyhelylyé vált a nélkül, hogy elvesztette volna az egyszerűség természetes varázsát. Az erdők életkedvben hangzanak vissza, s a magánykereső költő talán többé már nem is érezné jól itt magát, holott e helyen élénken él még az ő szép emléke s elégtelen tekinthet le esinos márvány mellszobra a sétahelyen pezsgő vidám életre. — A mi nem volt még eddig sehol széles e magyar hazában, — melynek gyermekei örömmel dalolgták a „Télen nyáron pusztán az én lakásom” kezdetű s más efféle szép dalát a költőnek, — azt létrehozta a Feketehegyen furdőző vendégsereg. — Éveken át folyt gyűjtés után márvány mellszobrot emeltek Tompa Mihálynak. A mellszobor már a múlt évben elkészült, de föllállítás és ünnepies fölvatása erre a nyárra maradt. — A hetvenes évektől fogva Feketehegyen az Anna-bált mindig egybekapcsolták egy Tompa-ünnepel, melyen a mellszobor javára ünnepi beszédet és hangversenyt tartottak. Az évenként befolyt jövedelmet mindaddig tőkésítették, míg a kellő pénz össze nem gyűlt. — Ma már áll a szobor a sétahely fölött levő magaslaton, maradandó biznyságául a kegeletnek, melylyel az ott megfordult vendégek és a feketehegyiek viselkednek a mély érzésű költő iránt. — A Tompa-ünnepség azonban ezután sem fog hiányozni, habár a szobor már készen áll is, mert az idei ünnepség rendezőbizottsága, élén Könyves Tóth Kalmán elnökkel, elhatározta, hogy ez ünnepséget ezennel évenként egy olyan alap előállítására rendezik, a melynek kamataiból majdan egy furdőre szoruló, beteges, meg szegény író- vagy művész tartózkodhassék hosszabb ideig Feketehegyen. — A jótékony czélnak köszönhető az a lekötöző szíveség, melylyel a művészkörök ott időző tagjai a hangversenyen közreműködtek, s az élvezetet nyujtva az időszak vendégeinek. — A fölvatás ünnepe is megható kegelettel ment végbe mult hó 25-én d. u. 3 órákor a szobor előtt az egész furdőközönség jelenletében. — A sokat szenvedett költő emlékére készült szobor leleplező ünnepén még az idő is kedvezett. Bevezetésül a szózatot énekelték, utánna Könyves Tóth Kalmán, a jeles író és debreczeni ev. ref. pap szavalta el saját szerzeményű szép, alkalmi költeményét, melyet nagy tetszettel fogadtak. Majd Komáromy Lajos tanár mondott emlékbeszédet, miközben a szoborról lehullt a lepel. A furdő nő vendégei koszorúval halmozták el az emlékszobrot, s az ünnepség ez első része aztán a Kölesey „Hymusz”-a eléneklésével ért véget. Az este tartott hangversenyen sok urhölgys és néhány férfi művész működött közre. —i—

Soldos Barna m. kir. honvédőrnagy, a városunk előkelő köreiben szép tulajdonságairól ismert férfi, a ki a m. k. honvédségnél érdemekben öszült meg, a napokban felsőb engedélylyel megérdemelt nyugalomba vonult. Pihenjen megelégedéssel babérjain a had kedélyes és kellemes embere!

Lipthay István a földmívelési miniszterium tanácsosa és az állategészségügyi osztály vezetője, egy városunkban elterjedt hír szerint nyugalomba vonul. Sajnálónok ha e hír megvalósulna, mert vesztésének tartanók, ha Lipthay, ki pár év előtt nálunk is megfordult, s kinek a vezetése alatt álló igazgatási ág szervezése és kifejlesztése körül oly érdemei vannak, s ki még koránál fogva sokáig maradhat a cselekvés mezéjén, az „otium nobile”-t többre becsülné a hivatalos életnek — elismerjük sokszor drágán megfizetett — babérjainak.

A felsőborsodi ev. ref. egyházmegye őszi közgyűlését szeptember 3-án Radistyanban tartja meg. E gyűlés kezdete gyászünnepség leszen a boldog emlékü Ragályi egyházmegyei gondnok emlékezetére. Az emlékbeszédet Vadasz Pál, sajszentpéteri lelkész és egyházmegyei főjegyző fogja tartani. A Ragályi György halála folytán megüresedett gondnoki hivatalra, a folyó hó 1-én felbontott szavazatok eredménye szerint Ragályi Bélát, a Fáy Manó halálával üresedésbe jött tanácsbíró állomásra pedig Doboz Istvánt választották meg.

Kereskedelmi miniszterünk nem elégszik meg az a diésöséggel, mit a zóna-tarifa s a dunai hajozás magyarosítása nevére vet. Azon spasmodicus tevékenységet, melylyel eddig iparunkat előmozdítani törekedtünk, tervszerű és átgondolt működéssel óhajtja helyettesíteni. E végből felkérte a társminisztereket, tudatnák vele, vajjon az illető kormányzati ág körében mely iparezkek képeznek állandó szükségletet és azokat ez idő szerint hon-

nan szerzik be, s mikor jának le az e tekintetben fennálló szerződések? Ez az első lépés, melyet Baross erélye és ambíciója mellett kétségkívül követni fog a másik: az állam által fogyasztott összes ezikkeknak belföldön való beszerzése.

A kassai m. kir. posta- és távirdiva igazgatóság, minthogy ismételve előfordult, hogy egyes körjegyzők és községi előjáróságok a magánfeleknek általok közvetített beadványait az illető hatósághoz portomentesen terjesztették fel, minek folytán az illető hatóságok az illetékes postai viteldij, illetőleg a szabályszerű bérmentesítés elmulasztása miatt, hivatalos leletet vettek föl, a törvényhatóság útján felhívást kér intőzni nevezett előjáróságokhoz, hogy ilyenemű eljárástól óvakodjanak, valamint a feladott hivatalos leveleken a „Hivatalból” jelzésen kívül a portomentesség alapját képező hivatalos ügyet is — pl. adóügyben, sorozási ügyben stb. följegyezni el ne mulasszák. (1874. évi magyarországi rendeletek tára 211 s következő lapjain.)

Értesítés. Salonichiben legközelebb osztr. magyar kereskedelmi kamara alakult. A kamara hozzáuk intézett tudósítása értelmében, hajlandók hazai czégeknek ugy az ottani czégek mint üzleti viszonyokra nézve felvilágosításokkal szolgálni. — A kamarának ezen, — a kelet jelentékeny piacát érdeklő — készséges nyilatkozatát, székségesnek láttuk a kerület közönségének tudomására hozni. — Miskolczon, 1889. jul. 29-én. A kamara elnöksége. Radvány István, elnök. Dr. Kovács Gyula, titkár.

A pénzügyminiszter körrendeletben értesíti a törvényhatóságokat, hogy a pénzügyi közigazgatás szervezetének megváltoztatásáról szóló törvény értelmében illetékkiszabóhivatal ezennel nem leszen; a mit eddig az illetékkiszabásnál végeztek, azt ezután az adóhivatal teljesíti. Ennélfogva a bélyeg és illetékesonkításra, a hivatalos leletek fölvételére tartozó ügyeket 1889. aug. 1-től kezdve a kir. adóhivatalhoz kell kivétel nélkül átküldeni.

Kivándorlás állami segélylyel. Ne tessék gondolni, hogy a túlnépesült Belgiumról vagy Németországról van szó. Korántsem, mert a mi édes hazánkról szól az ének. Mig ugyanis kézzel-lábbal azon igyekszünk, hogy törekvő tőljaink ne jussanak túl az oceanon, furesa következetességgel túrjuk el, hogy a kivándorlás centrumaiban Pittsburgban, Chicagóban székelő, persze tiszteltetbeli consuljaink, maguk is a kivándorlók számának szaporodásából keressék jövedelmüket. A hivatalos czég alatt ez nekik valóban könnyebben is sikerül, mint sikerülne a nélkül. Ezen consulok ugyanis mint bankárok, utazó ügynökök is szerepelnek, epen ezért reájuk nézve a kivándorlás élenklése óhajtott czél, s nem is lehet rosz néven venni, hogy magán érdekeik mellett feledik azét a hazáét, mely oly kevéssé akarja vagy képes megvédeni a saját magát.

Megjelent az egri érseki joglyceum 1888—89-diki évkönyve mely szerint a négy tantályamon a félev elején 56 a második félévben 53 hallgató volt, a vizsgálatok 39 en szép sikerrel tették le. Tanítottak a tanárok 25 illetve 45 collegiumban. A joghallgatókat segítő egyesület kiadása szegény ifjak ügyében 711 frt 45 kr-ra rugott. Az irodalmi pályaversenyen négy pályakérdésre heten dolgoztak szép eredménnyel. Az olvasókörnek volt 30 tagja. A lyceumnak volt 11 tanára, kik közül 4 papi, a többi világi. Első éves joghallgató 16, II. éves 14, III. éves 6, IV. éves 20 volt.

Értesítés. Az eperjesi ág. ev. kerületi collegiumi jogakadémián az 1889—90. tanévre a beiratások f. év szeptember 1-től 9-ig eszközöndők; az előadások pedig szeptember 10-én veszik kezdetüket.

Szerkesztői üzenetek.

Csizi Béla és Soós Miklós uraknak. Szives köszönet! Masszor hamarabb kérjük a közlendőket küldeni. Szerdán délután már késő.

Hivatalos közlemények.

Pályázati hirdetés.

10152. sz. — Gömör- és Kishont t. e. vármegye törvényhatósága által, a rimaszombati m. kir. földmívelési iskolában alapított, jelenleg két ösztöndíjas hely betöltése végett ezennel pályázat nyitattik. Minélfogva felhivatnak mindazok, kik a földmívelési iskolában ezen alapítványi helyeket folyó 1889/90-iki tanévtől kezdve elnyerü: óhajják, hogy e végből az alább elsorolt okmányokkal felszerelt, 50 kros bélyeggel ellátott kévényeiket a folyó 1889. évi szeptember 30-ig Rimaszombatban az alispáni hivatalnál beadni el ne mulasszák, mert a később benyújtott folyamodványok figyelembe részesítettetni nem fognak.

Hiteles bizonyítvánnyal igazolandó a pályázó részéről:

1. Gömör-Kishont t. e. vármegyebeli illetősége és állandó lakhelye.
2. Betöltött 17 éves kora. — keresztlevél.
3. Erős, egészséges testalkata, — megyei tisztviselői bizonyítvánnyal.
4. Iskolai és községi bizonyítvánnyal igazolandó jó erkölcsi magaviselete.
5. Hogy folyamodó nyelvtanilag helyesen írni, — folyékonyan olvasni és a négy alapmíveléssel számolni tud. Rimaszombat, 1889. július hó 29.

Alispán helyett: Újházy, főjegyző.

Árlejtési hirdetés.

3696. sz. — A rimaszombati kir. ügyészség felügyelete alatti központi és a hatósága területén lévő rozsnyói, tornallyai, rimaszombati és nagytrőczi kir. járásbírósi fogházakban letartóztatott foglyok és rabok rendelkezésének, valamint a betegek számára orvosi-rendelvény alapján kiszolgáltatandó étadagok és élelmi szereknek a jövő 1890. évi január hó 1-től terjedő 1 évre — esetleg kivételesen 3 évre leendő együttes biztosítása iránt a rimaszombati kir. ügyészség hivatalos helyiségében folyó évi szeptember hó 24-én, d. e. 10 órákor zárt ajánlati tárgyalással egybekapcsolt nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Miről vállalkozni kívánók azzal értesítettnek, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott s az alábbi kellekeknek megfelelőleg kiállított és felszerelt zárt írásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéséig az alulírt kir. ügyészségnél nyujtandók be.

Hirdetmény.

2084. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Czóky Pál** felperes végrehajtónak **Suba András** alperes végrehajtást szenvedő elleni 41 ftt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Runya községben fekvő a runyai 146. sztk. Suba Mihály, András, kiskoru Suba Zsuzsanna, János és Kovács Zsuzsanna nevében álló 7. hrsz. beltelek és 34. 35. számú házra az árverést 360 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi szeptember hó 3 ik napján d. e. 10 óraker Runya községben a község bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10°/_o-át vagyis 36 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1889. évi márt. hó 31-én.

A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

Értesítés.

A vonalszakaszos menetjegy életbeléptetése alkalmával bátorkodom felhívni a n. é. közönség becses figyelmét

a várgedei gyógyító fürdő

olesó használatára, a mennyiben a Rimaszombattól és visszautazás személyenkint második osztályon 44, harmadik osztályon 30 kr. potom árba kerül. S ha az ember Rimaszombattól reggel 7 óraker felül a gőzösrre, Várgedén van fél 9 óraker, s megfürödve szórakozhatik fél 12-ig, a mikor aztán ebédre is visszamehet. A ki pedig tovább is akar időzni, a délesti 4 vagy esti 8 órai vonattal térhet haza.

Jó ellátásról gondoskodik

1—4 Klein Sámuel, bérlő.

Hirdetmény.

2246. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Miskove András** felperes fűrészi lakos végrehajtónak **néh. Gallo György** volt fűrészi lakos végrehajtást szenvedő elleni 460 ftt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Fűrészközségben fekvő fűrészi 68. sztk. A. 1—11. sorszám alatt foglalt ⁴⁸/₉₆ urb. telekből 33. számú házból Gallo György nevében álló felerészére az árverést 532 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi augusztus hó 19-ik napján d. e. 10 óraker Fűrészközségben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10°/_o-át vagyis 53 ftt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1889. márcz. hó 29-ik napján.

A rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság.
Hänrich, kir. tszéki bíró.

Később érkező ajánlatok, valamint az árlejtés befejezte után tett utóajánlatok, figyelembe nem vétetnek.

Az írásbeli ajánlatokban számokkal és betűkkel külön ajánlat teendő 1-ször a rendes étadagra nézve 56 dgr. kenyérral együtt, 2 szor a bőjti (112 dgr. kenyér) étadagra nézve, végül 3 szor a betegek részére kiszolgáltatandó ételekre nézve, mely utóbbi ajánlatnál a számvevőileg megállapított kikiáltási árakhoz viszonyított százalékos leengedés mennyisége tüntetendő ki.

A bánatpénz összege 800 azaz nyolcezszáz frtban állapítatik meg, mely készpénzben vagy szabályszerűen biztosítékul elfogadható értékpapirokban az ajánlathoz melléklendő, a szóbeli árlejtésben résztvenni kívánók által pedig az árlejtés megkezdése előtt leteendő. — Kiemelendő, hogy még le nem bonyolított más hasonló vállalatoknak letéiben levő biztosítéka, illetőleg az arra való hivatkozás az előirt bánatpénzt nem pótolhatja.

A kir. ügyészség által nem ösmert vállalkozók előéletük és vagyoni állapotuk iránt magukat a zárt ajánlatához melléklendő, illetve a szóbeli árlejtésnél bemutatandó hatósági bizonyítvánnyal igazolni tartoznak.

A piaci árak alapján számvevőileg megállapított kikiáltási ár a rendes étadag és 56 dkgr. kenyérré nézve 13 ftt 21 kr., a bőjti (112 dkgr. kenyér) adagra nézve 8 ftt 96 kr., a beteg étadagok kikiáltási árairol, valamint a részletes árlejtési feltételekről a kir. ügyészség irodájában a hivatalos órák alatt értesítés szereshető s árlejtési feltételek ösmereite, valamint az, hogy ajánlattevő magát azoknak aláveti, az írásbeli ajánlatokban kifejezetten megemlítenendő.

Kelt Rimaszombattban, 1889. évi július 27-én.

Kubinyi Aladár, kir. ügyész.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernáth István.**

Nyiltér *)

Fischer Győző

városligeti testgyógyintézet és hidegvizgyógyintézet
Budapest, Hermina-ut 1525.

(ezelőtt dr. Fischer-féle vizgyógyintézet.)

Az intézet gyönyörű parkban, emelkedett helyen fekszik. Berendezése első rangu, a lakásokról, kényelemről, szórakozásról mindenképen gondoskodva van. Levegője, vize kitűnő. A gyógyintézetben gyógyítatik mindenféle izületi és csontbaj gyuladások, ficzamosodások, törések, izület-merevülés, zsugorodás, csontgörbülések, a térd és láb sokféle elferdülése, hátgerincz görbülések, tyukmell, ferde nyak, veleszületett ficzamosodás. A végtagok viszerszorulása, vastagodása. — A hátgerincz sorvadás (tabes dorsalis) Charkotnak, a hírneves párisi tanárnak legújabb elvei szerint és fűző által is sikerrel gyógykezeltek.

A hidegvizgyógyászati osztályban minden ilyen kezelést igénylő beteg felvétetik. A betegek bentlakók vagy bejárók. — Prospektus ingyen.

Hozzám intézett írásbeli felhívások ajánlva küldendők.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Két-három gymnasiumi tanulót

10—16 éves korig egész évre mérsékelt díj mellett elfogad egy előkelő állású özvegy nő. Erre nézve tudakozódni lehet e lap kiadóhivatalában.

Kiadó lakások.

Rimaszombattban a megyei közkórház közelében levő ujon épült házban (Forgách-utca) több lakás és hambár **f. évi szeptember hó 1-ével bérbe vehető.**

Van két egyforma lakás, a melyek mindegyike: 3 szoba, konyha, kamra, pince, fatartó és kertből; továbbá egy pince-lakás, mely 2 szoba, konyha, kamra és kertből áll.

A feltételek felől értekezhetni bármikor **ifj. Lakatos István** ácsmester tulajdonossal.

Korcsmárosok,

vendéglősök, kávéosok, ezukrászok, fűszer- és vegyes-kereskedők, szatócsok, likőr-, rum- és cognak-gyárosok, sör- és szesz-főzők, valamint bortermelők részére.

Az italmérési törvény

magyarzó könyve,

melyet az 1888. évi törvény és a mult hó folyamán a pénzügyminiszteriumtól leérkezett utasítások alapján kizárólag nevezett iparosok használatára könnyen megérthető népies nyelven **Erdei Ede** pénzügybíró biztos szerkesztett, **f. évi augusztus hó 1-én** magyar és német nyelven (különkülön kiadásban) megjelent.

ÁRA EGY FORINT.

Megrendelések legezélszerűbben levelező-lapon **Erdei Ede, Budapest, Bajnok-utca 6.** czim alatt a szerzőhöz küldendők. — 1 ftt 5 kr. előzetes beküldése mellett a könyv portamentesen megküldetik.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje Kassán, eperjesi-ut 16. sz.

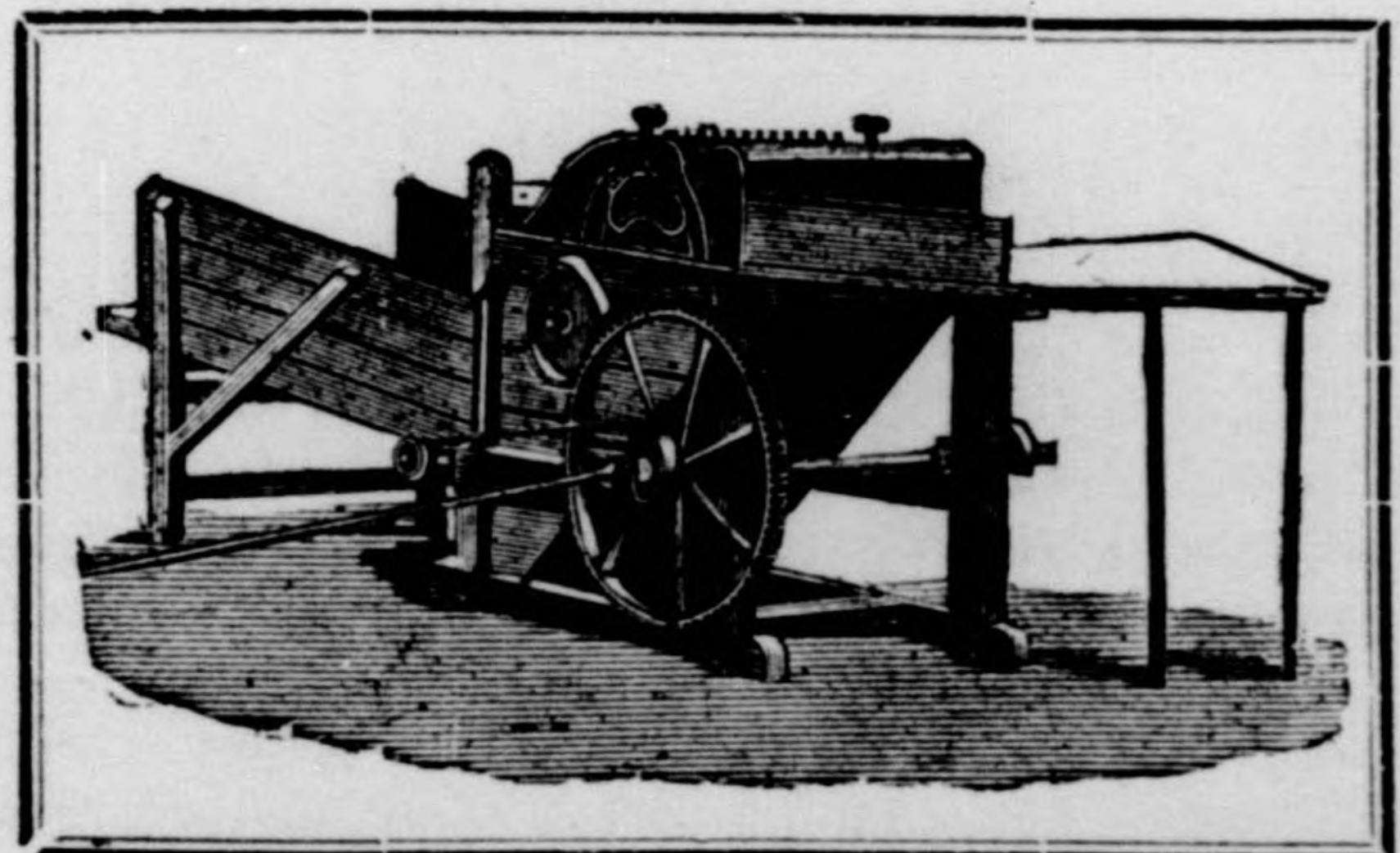
Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával ezélszerűen s gondosan gyártott jöhirnevű gépeit a közeledő nyári idényre, nevezetesen:

Cséplőkészületeit könnyű járással, járgány vagy gőzmozgony általi hajtásra.

Kézi-cséplőgépeit, járgány-hajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékkel vagy anélkül.

Backer- és magtár-rostait, továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat. — Szeszgyárberendezéseket, m. péld. Henezfőzők, kavarázó-készületek, maláta- és burgonya-zúzókat stb.

Gépgyárunk gyártmányainak jelentékeny készletét tartjuk állandóan. Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődénk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.

6—6

Fürdő eladás.

A putnoki jó karban lévő fürdő kedvező feltételek mellett örök áron eladó, értekezhetni **G. F. tulajdonossal** ugyanott.

Haszonbéri hirdetés.

A rimaszombati egyesült prot. főgymnasium tulajdonát tevő, a határbeli „Gaspatak“-nál belsőségnek feltartott 2000 □ öl szántóföld, valamint a vasuti pályaudvarra járó 9635 □ ölet tevő külső ingatlan birtok (dinnye-telep) **1889. évi október hó 1-től hat egymásutáni évre**, többet ígérés utján, haszonbérbe fog adatni; bérleti kívánók a főgymnasium tanácstermében folyó évi **augusztus hó 15-ik napjának d. u. 2 órájára** tűzött árveréshez tisztelettel meghívatnak. — Az árverési feltételek addig is **Institórisz Endre ügyésznél** megtekinthetők.

Rimaszombat, 1889. augusztus 5.

Az igazgatóság.

A legkitünőbb valamennyi rovar ellen!

Ezen legujabb kiváló különlegesség meglepő erővel és gyorsasággal pusztít el lakásokban, konyhákban és vendéglőkben mindennemű férget, nemkülönben háziállatainkon, istállóknban, növényeken, üvegházakban és kertben.

Valódi minőségű „ZACHERLIN“ csak névalírás és védjeggyel ellátott eredeti palaczkokban árultatik, mi nyitott papirosban méretik ki, az sohasem „Zacherl“-féle különlegesség!

ZACHERL J. Bécs. I. Goldschmiedgasse 2.

Kapható a következő czégeknel:

Rimaszombattban: Tibély S. A., Hamaliár Károly gyógyszerész, Dickmann Armin és Stech Kálmánnál.

Dobsinán: Gömöri Sámuelnél.

Jósván: Hoffmann Miksánál.

Losonczon: Kirchner Danó, Kirner József, Szlavy Lajos, Zwidt J. V. és fia, Pokorny Lajos és Lutoeska Danónál.

Nagy-Röczén: Dedinszky J. és Nandrassy Gy.-nél.

Nyústyán: Groszberger Ignácznál.

Pelsűczön: Pártos Miksánál.

Putnokon: Fekethe Nándor gyógyszerésznél.

Rozsnyón: Fábry Károly, dr. Pósch József gyógyszerész és Farkas és Laghoffernél.

Tiszolczon: Böhm Józsefnél.

Tornallyán: Urszinyi S. gyógyszerésznél.

8—10